

The Investigate Relationship between Dark personality traits and Cyber aggression; Mediating Impulsivity and Maladaptive Emotion Regulation

Mansour Bayrami ¹, Soheil Abousaedi Jirofti ^{2*}, Amir Marouf Sofian ³

¹. Professor Department of Psychology, Tabriz University, Tabriz, Iran.

^{2*}. M.Sc. Student in Department of Psychology, Faculty Of Education And Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran. (Author

Corresponding) soheilaboosaedi@gmail.com

³. M.Sc. in Department of Psychology, Faculty Of Education And Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

ABSTRACT

Received: 2024/10/30
Accepted: 2024/11/19
Available online: 2025/02/06

Article type:
Research paper
:DOI

The aim of the present study was to investigate The Relationship between Dark personality traits and Cyber aggression; Mediating Impulsivity and Maladaptive Emotion Regulation. The descriptive-correlation research method was path analysis. The research population was made up of all the students of Tabriz University in 2023-2024, of which 390 people were selected as a sample using a multi-stage cluster random sampling method. Research tools include dark personality traits questionnaire by Johnson and Webster (2010), impulsivity questionnaire (BIS-11) by Barrett (1995), short form of cognitive emotion regulation questionnaire (CERQ) by Garnowski and Kraich (2006) and cyber. Aggression Questionnaire (CYBA) by Garcia et al. (2016). To analyze the research data, path analysis method was used using Spss26 and Amos24 software. The findings showed that the direct effect of Machiavellianism, narcissism and antisociality on cyber aggression was significant ($P < 0.01$). Also, the results showed that the indirect effect of Machiavellianism through impulsivity ($P < 0.01$) and maladaptive emotional regulation ($P < 0.05$) and the indirect effect of narcissism ($P < 0.01$) through maladaptive emotional regulation on cyber aggression are significant. Was the fit indices showed that the final model has a good fit. It is concluded that impulsivity and maladaptive emotion regulation can play a role in the influence of dark personality traits, especially Machiavellianism and narcissism, on cyber aggression. According to these findings, it is possible to understand the mediation of impulsivity and maladaptive emotion regulation and help to reduce cyber aggression by teaching behavior control and adaptive emotion regulation

KEYWORDS

Cyber aggression, dark personality traits, impulsivity, emotion regulation

رابطه صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری؛ با میانجی‌گری تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار

منصور بیرامی^۱، سهیل ابوسعیدی جیرفتی^{۲*}، امیر معروف صوفیان^۳

۱. استاد تمام گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

*نویسنده مسئول: soheilaboosaedi@gmail.com

۳. کارشناس ارشد گروه روانشناسی عمومی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

چکیده فارسی

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه صفات تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری؛ با میانجی‌گری تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار بود. روش پژوهش توصیفی-همبستگی از نوع تحلیل مسیر و جامعه پژوهش را کلیه دانشجویان دانشگاه تبریز در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ تشکیل دادند. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای ۳۹۰ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه صفات تاریک شخصیت جانسون و وبستر (۲۰۱۰)، پرسشنامه تکانشگری بارات (۱۹۹۵)، فرم کوتاه پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان گارنفسکی و کرایچ (۲۰۰۶) و پرسشنامه پرخاشگری سایبری گارسیا و همکاران (۲۰۱۶) بود. برای تحلیل داده‌های پژوهش از نرم‌افزارهای Sps26 و Amos24 بهره گرفته شد. یافته‌ها نشان داد که اثر مستقیم ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی بر پرخاشگری سایبری ($P < 0/01$) معنادار بود. هم‌چنین، نتایج گویای آن بود که اثر غیرمستقیم ماکیاولیسم به‌واسطه‌ی تکانشگری ($P < 0/01$) و تنظیم هیجان ناسازگار ($P < 0/05$) و اثر غیرمستقیم خودشیفتگی ($P < 0/01$) به‌واسطه‌ی تنظیم هیجان ناسازگار بر پرخاشگری سایبری معنادار بود. شاخص‌های برازش نشان داد مدل نهایی از برازش مناسبی برخوردار است. نتیجه می‌شود که تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار می‌توانند در تأثیر صفات تاریک شخصیت به‌خصوص ماکیاولیسم و خودشیفتگی بر پرخاشگری سایبری نقش داشته باشند. با توجه به این یافته‌ها می‌توان به میانجی‌گری تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار پی برد و با آموزش کنترل رفتار و تنظیم هیجان سازگار به کاهش پرخاشگری سایبری کمک کرد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۰۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۲۹

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱۱/۱۸

مقاله علمی پژوهشی

حوزه موضوعی:

روانشناسی فضای مجازی

واژگان کلیدی

پرخاشگری سایبری، تکانشگری، تنظیم هیجان، صفات تاریک شخصیت.

یکی از رفتارهای اجتماعی که برای دفاع از خود، خانواده و حفظ بقا ضروری می‌باشد، پرخاشگری است. به دلیل عملکرد ضروری آن در رقابت و بقا، این ویژگی به‌طور گسترده در میان گونه‌های جانوری از جمله انسان وجود دارد. پرخاشگری واکنشی به تحریک، تهدیدات اجتماعی و سرخوردگی است که با خشم همبسته است (ریچارد^۱ و همکاران، ۲۰۲۳). امروزه شکل جدید پرخاشگری در استفاده از اینترنت و شبکه‌های اجتماعی است که به‌عنوان یک راه ضروری ارتباطی، به یکی از خطرناک‌ترین روش‌ها برای جریحه‌دار کردن احساسات دیگران تبدیل شده است. اینترنت و گسترش فضای مجازی پیامدهای منفی شدیدی برای رفاه جامعه داشته و معضلی اجتماعی به نام پرخاشگری سایبری^۲ را ایجاد کرده است (ران^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). پرخاشگری سایبری به نوع جدیدی از رفتارهای تهاجمی اشاره دارد که در آن از اینترنت، شبکه‌های اجتماعی آنلاین و دستگاه‌های تلفن همراه برای انواع آسیب‌رساندن به دیگران در جهت اهداف مخرب استفاده می‌شود. این عمل شامل صدمات عمدی است که از طریق ابزارهای دیجیتال به شخص یا افراد دیگری وارد می‌شود (لی^۴ و همکاران، ۲۰۲۳). با توجه به گسترش سریع اینترنت و رواج رایانه‌ها و تلفن‌های هوشمند، پرخاشگری سایبری به یک مشکل مهم سلامت روان تبدیل شده است که پیامدهای جدی بر روابط اجتماعی دارد (ران و همکاران، ۲۰۲۳). در همین راستا مطالعات زیادی در حوزه ارتباط بین آسیب‌شناسی روانی با استفاده‌های مشکل‌ساز از اینترنت انجام گرفته است اما پژوهش‌های اندکی در زمینه رابطه بین پرخاشگری سایبری با صفات شخصیت انجام شده است. برخی متغیرهای شخصیتی می‌توانند باعث افزایش یا کاهش پرخاشگری سایبری شوند. پژوهش‌های جدید در این حوزه ارتباط بالایی بین پرخاشگری سایبری با متغیرهای شخصیتی را نشان داده‌اند (یوسف^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). شخصیت به‌صورت الگوهای نسبتاً باثبات رفتاری، شناختی و عاطفی تعریف می‌شود و امروزه یک حوزه تحقیقاتی مهم در حوزه شخصیت درک این مسأله است که کدام ویژگی‌های شخصیتی با رفتارهای اجتماعی ناپسند مرتبط هستند. یکسری از ویژگی‌های شخصیتی می‌توانند تظاهرات رفتاری ناکارآمد و مخرب ایجاد کنند که اغلب تحت عنوان صفات سه‌گانه تاریک شخصیت (ماکیاولیسم^۶، خودشیفتگی^۷، جامعه‌ستیزی^۸) تعریف می‌شوند (هارتونگ^۹ و همکاران، ۲۰۲۲)

مدل اولیه شخصیت تاریک از سه ویژگی (ماکیاولیسم، جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی) تشکیل شده بود (ریچارد و همکاران، ۲۰۲۳). ماکیاولیسم یکی از ابعاد سه‌گانه تاریک است که با ویژگی‌هایی مانند بی‌تفاوتی و کنترل رفتار دیگران، فریب دادن، منفعت‌طلبی و خودمحوری در روابط بین فردی مشخص می‌شود. بعد دیگر از ابعاد سه‌گانه تاریک، خودشیفتگی است که دارای ویژگی‌هایی مانند خودمحوری، خودبزرگ‌بینی، احساس محق بودن و برتری داشتن است (لیونز^{۱۰}، ۲۰۱۹). بعد سوم تاریک شخصیت یعنی جامعه‌ستیزی دارای دو بخش است که در بخش اول، این شخصیت با ویژگی‌هایی مانند بی‌رحمی، خودخواهی، دروغ‌گویی،

-
- 1 Richard
 - 2 Cyber aggression
 - 3 Ran
 - 4 Lee
 - 5 Yusuf
 - 6 Machiavellianism
 - 7 Narcissism
 - 8 Anti-social
 - 9 Hartung
 - 10 Lyons

فریبکاری، تکانشی بودن، فقدان عاطفه، استثمار دیگران و عدم مسئولیت‌پذیری و همدلی همراه است و در بخش دوم دچار نقص عاطفی است که خصومت و رفتارهای خلاف قانون خود را نمایان می‌کند (اندرسون و همکاران، ۲۰۲۲). با توجه به مدل صفات تاریک، شخصیت یک متغیر مهم در پیش‌بینی پرخاشگری سایبری می‌باشد (تناکان^۱، ۲۰۲۱). همچنین ویژگی‌های تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری و قربانی سازی سایبری مرتبط هستند. به این صورت که ماکیاولیسم از شبکه‌های اجتماعی برای دستکاری بین فردی و سوءاستفاده از دیگران استفاده می‌کند. افراد ضداجتماعی در اینترنت برای کسب هیجان بیشتر و آزار و اذیت سایبری درگیر می‌شوند و ویژگی‌های خود را به صورت انجام بازی‌های خشونت‌آمیز آنلاین و آزار و اذیت دیگران نمایان می‌کنند (علوی^۲ و همکاران، ۲۰۲۳). افرادی که دارای خودشیفتگی بالایی هستند، در رفتارهای آنلاین نمایشی و فریبنده، نمایش تصاویر بیشتر از خود و استفاده از بازی‌های آنلاین به عنوان راهی برای خود برتری مشارکت بیشتری دارند (کریستینز داتیر^۳ و همکاران، ۲۰۲۱). در نتیجه ویژگی‌های هم چون ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌سنیزی به طور مثبت با پرخاشگری سایبری ارتباط دارند (نکرا و داهلن^۴، ۲۰۲۰). بر همین اساس مشخص شده که صفات تاریک ماکیاولیسم و جامعه‌سنیزی یکی از قوی‌ترین متغیرها در پیش‌بینی پرخاشگری سایبری بودند و از سوی دیگر بین صفات تاریک خودشیفتگی و جامعه‌سنیزی با پرخاشگری سایبری همبستگی قوی و مستقیم، و بین ماکیاولیسم با پرخاشگری سایبری هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم همبستگی وجود دارد (بالتا^۵ و همکاران، ۲۰۱۹). هرچند که پیشینه پژوهش حاکی از ارتباط صفات تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری است، لکن به نظر می‌رسد که این روابط به وسیله متغیرهای دیگری تحت تأثیر قرار می‌گیرد و این متغیرها نقش میانجی را ایفا می‌کنند. برخی از متغیرها مانند تکانشگری^۶ و تنظیم هیجان ناسازگار^۷ می‌توانند نقش متغیر واسطه‌ای را داشته باشند (ناواس^۸ و همکاران، ۲۰۲۳).

تکانشگری متغیری است که می‌تواند رابطه بین صفات تاریک با پرخاشگری سایبری را واسطه کند و یکی از ویژگی‌هایی است که با مدل صفات تاریک همراه می‌باشد (کایری^۹ و همکاران، ۲۰۲۰). رفتارهای تکانشگری به صورت انجام ناگهانی عمل، بدون برنامه‌ریزی قبلی و ناتوانی در به تعویق انداختن لذت تعریف می‌شود. در این میان صفات تاریک به خصوص جامعه‌سنیزی و ماکیاولیسم با تکانشگری ارتباطی مستقیم دارند. همچنین بین پرخاشگری سایبری با تکانشگری همبستگی زیادی وجود دارد. افرادی که به صورت غیرقابل کنترل، از اینترنت استفاده می‌کنند قبل از اقدام، به عمل خود فکر نمی‌کنند و به صورت تکانشی دست به چنین رفتاری می‌زنند. این افراد نمی‌توانند واکنش‌های فوری خود را کنترل و مهار کنند دارد (زیچ^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۳). صفات تاریک شخصیت نیز تأثیرات مستقیم بر تکانشگری دارند و از سوی دیگر با اعمال ناگهانی و پرخاشگرانه در ارتباط است؛ به این معنی که صفات تاریک شخصیت موجب تکانشگری می‌شوند و تکانشگری زمینه لازم را برای پرخاشگری سایبری مهیا می‌کند (مور^{۱۱} و همکاران، ۲۰۲۲).

- 1 Tennakoon
2. Alavi
3. Kristinsdottir
4. Nocera & Dahlen
- 5 Balta
6. Impulsiveness
7. maladaptive emotion regulation
8. Navas
- 9 . Kiire
- 10 . Zych
11. Moore

مطالعات پیشین نشان دادند تنظیم هیجان متغیر دیگری است که می‌تواند به‌عنوان متغیر میانجی نقش ایفا کند. تنظیم هیجان توانایی است که برای رشد و عملکرد سالم ضروری می‌باشد و به دو بخش راهبردهای سازگار و ناسازگار تقسیم می‌شود. نقص در این توانایی و استفاده از راهبردهای ناسازگار به‌عنوان یک عامل خطر در بسیاری از اختلالات روانی شناسایی شده است (مالیک و پروین^۱، ۲۰۲۳). در این میان بررسی پیشینه نظری نشان می‌دهد که صفات تاریک شخصیت تأثیرات مستقیم بر فرایندهای تنظیم هیجان دارند، به‌خصوص جامعه‌ستیزی، خودشیفتگی و ماکیاولیسم که با راهبردهای ناسازگار تنظیم هیجان همراه هستند و در موقعیت‌های مختلف برای تنظیم هیجان با مشکل مواجه می‌شوند (گومز لیل^۲ و همکاران، ۲۰۲۳). از سوی دیگر راهبردهای ناسازگار تنظیم هیجان، ارتباط بین پرخاشگری سایبری با بسیاری از اختلالات را واسطه می‌کنند (کوینتانا^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). با توجه به پیشینه نظری پژوهش می‌توان گفت که صفات تاریک شخصیت موجب به‌کارگیری راهبردهای ناسازگار در تنظیم هیجان می‌شوند و این راهبردهای ناسازگار زمینه لازم را برای پرخاشگری سایبری مهیا می‌کنند (گون‌آیدین^۴ و همکاران، ۲۰۲۲).

بر اساس پژوهش‌های انجام‌شده می‌توان چنین نتیجه گرفت که پرخاشگری سایبری با برخی ویژگی‌های شخصیتی از جمله صفات تاریک ارتباط تنگاتنگی دارد، اما برخی مطالعات مشخص کردند که رابطه بین این دو متغیر خطی و مستقیم نمی‌باشد، بلکه توسط عوامل مختلفی می‌تواند میانجی‌گری شود و از سوی دیگر متغیرهایی مانند تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار می‌توانند به‌عنوان متغیر میانجی نقشی اساسی داشته باشند. از این رو در خصوص ضرورت انجام پژوهش می‌توان این‌گونه بیان کرد که در این زمینه با تحقیقات مبهم و اندکی مواجه هستیم که نقش میانجی تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار در ارتباط بین صفات پنج‌گانه تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری را روشن نساخته‌اند. از سوی دیگر هیچ پژوهش داخلی وجود ندارد که به بررسی روابط هم‌زمان صفات پنج‌گانه تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری بپردازد و نقش واسطه‌ای تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار را موردتوجه قرار دهد. از همین رو بررسی این روابط در پژوهش حاضر خود دارای جنبه‌ای نوآورانه است. با توجه به این‌که پرخاشگری سایبری پدیده‌ای در حال گسترش است و می‌تواند پیامدهای منفی بسیاری برای انسان به دنبال داشته باشد، بنابراین تشخیص و شناسایی زودهنگام و همچنین شناسایی عوامل تشدیدکننده آن، به‌عنوان مبنایی برای مداخلات پیشگیرانه ضروری می‌باشد. این پژوهش با هدف بررسی رابطه صفات تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری؛ با میانجی‌گری تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار در دانشجویان انجام‌شده است.

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف، بنیادی و از حیث روش اجرا از نوع پژوهش‌های توصیفی / همبستگی بود که به روش تحلیل مسیر انجام‌شده است. جامعه آماری این پژوهش دانشجویان دانشگاه تبریز در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بودند و روش نمونه‌گیری پژوهش به روش تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انجام شد. برای انتخاب حجم نمونه از جدول مورگان استفاده شد و با توجه به حجم جامعه (۲۰ هزار) حداقل باید تعداد ۳۷۷ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب می‌شد که در این پژوهش با در نظر گرفتن افت آزمودنی‌ها و داده‌های پرت، ۳۹۰ نفر انتخاب شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بودند از؛ دانشجویان دختر و پسر دانشگاه تبریز،

1. Malik & Perveen
2. Gómez- Leal
3. Quintana-Orts
4. Günaydın

دسترسی و استفاده از اینترنت، فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی، آگاهی از اهداف پژوهش و رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش. از عوامل خروج پرسشنامه‌ها از تحلیل آماری می‌توان به پاسخ دادن یکسان به همه سؤالات یا انتخاب یک گزینه در سؤالات پی‌درپی و داده‌های پرت اشاره کرد. بدین صورت تعداد ۳۹۰ دانشجوی از بین دانشکده‌های فنی و مهندسی، علوم پایه و علوم انسانی انتخاب شدند. روش جمع‌آوری داده‌ها به این صورت بود که پرسشنامه‌ها به صورت مداد کاغذی طراحی و در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت. هم‌چنین شرکت‌کنندگان با آگاهی و رضایت کامل در این پژوهش مشارکت داشتند و در هر بخش از پژوهش می‌توانستند انصراف دهند. جهت رعایت ملاحظات اخلاقی این اطمینان به شرکت‌کنندگان داده شد که تمامی اطلاعات آن‌ها محرمانه بوده و فقط برای امور پژوهشی به صورت جمعی تحلیل می‌شوند. هم‌چنین تعداد ۲۱ پرسشنامه با استفاده از فاصله اطمینان Mahalanobis به‌عنوان داده پرت شناسایی و از پژوهش کنار گذاشته شدند و در نهایت تعداد ۳۹۰ دانشجو به‌عنوان نمونه نهایی انتخاب شد. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مسیر با استفاده از نرم‌افزارهای Amos24 و spss26 استفاده شد.

ابزارهای پژوهش

مقیاس صفات تاریک شخصیت (جوناسون و وبستر، ۲۰۱۰): پرسشنامه شخصیت تاریک به‌منظور سنجش ویژگی‌های شخصیت تاریک طراحی و تدوین شده است (جانسون و وبستر، ۲۰۱۰). این پرسشنامه دارای ۱۲ سؤال و ۳ بعد ماکیاولیستی، جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی است و بر اساس یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (۱= خیلی کم تا ۵= خیلی زیاد) به سنجش شخصیت تاریک در افراد می‌پردازد. این پرسشنامه در ایران توسط قمرانی و همکاران (۲۰۱۵) اعتباریابی شده است. روایی محتوایی، صوری و ملاکی این پرسشنامه مناسب ارزیابی شده است. ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده برای خرده مقیاس ماکیاولیستی، جامعه‌ستیزی و خودشیفتگی (بالای ۰/۶۸) و برای کل پرسشنامه ۰/۸۱ به دست آمد (قمرانی و همکاران، ۲۰۱۵). آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر ۰/۷۸ بدست آمد.

پرسشنامه پرخاشگری سایبری (CYBA):^۲ در این پژوهش برای اندازه‌گیری پرخاشگری سایبری از پرسشنامه پرخاشگری سایبری استفاده شد (آلوارز-گارسیا^۳ و همکاران، ۲۰۱۹). این پرسشنامه دارای ۱۹ گویه است که ۴ مؤلفه پرخاشگری سایبری را می‌سنجد. این ۴ بعد شامل: پرخاشگری جعل هویت، پرخاشگری دیداری جنسی، پرخاشگری کلامی و پرخاشگری تصویری در به نمایش گذاشتن ویدیوهای خشن می‌شود. ضرایب پایایی گزارش شده توسط گارسیا نشان می‌دهد که با استفاده از روش آلفای کرونباخ، پایایی کل پرسشنامه ۰/۸۲ و برای خرده مقیاس‌های آن بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۷ بود. شرکت‌کنندگان در این پرسشنامه اعمال خود را در سه ماه گذشته روی یک طیف لیکرت ۴ درجه‌ای (هرگز=۱ تا همیشه=۴) طبقه‌بندی می‌کنند. این پرسشنامه در ایران توسط جباری و همکاران (۲۰۲۲) اعتبار سنجی شد که در پژوهش ذکر شده ضرایب آلفای کرونباخ، نیمه تقسیم اسپیرمن-براون و همبستگی گاتمن برای کل پرسشنامه به ترتیب ۰/۹۴، ۰/۹۴ و ۰/۹۳ گزارش شد (جباری و همکاران، ۲۰۲۲). در پژوهش حاضر همسانی به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ بدست آمد.

1. Jonason & Webster

2. Cyber aggression questionnaire

3. Alvarez-García

مقیاس تکانشگری بارات (BIS-11)^۱: پرسشنامه تکانشگری بارات ویرایش یازدهم برای سنجش تکانشگری ساخته و طراحی شده است (پاتون^۲ و همکاران، ۱۹۹۵). مقیاس تکانشگری بارت نشان‌دهنده ابعاد تصمیم‌گیری شتاب‌زده و فقدان دوراندیشی است. این پرسشنامه دارای ۳۰ گویه و سه خرده مقیاس تکانشگری شناختی، تکانشگری حرکتی و عدم برنامه‌ریزی می‌باشد. اعتبار و روایی فرم فارسی این پرسشنامه که توسط اختیاری انجام شده است. ۳ عامل عدم برنامه‌ریزی (۹ ماده)، تکانشگری حرکتی (۱۰ ماده) و تکانشگری شناختی (۵ ماده) را نشان داد. تعیین پایایی مقیاس تکانشگری بارت به روش همسانی درونی انجام گردیده است و برای این منظور از فرمول ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. بر اساس نتایج به دست آمده، ضریب آلفای کرونباخ، کل این مقیاس ۰/۸۳ به دست آمد (اختیاری و همکاران، ۲۰۰۸). در این مطالعه ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۵ بود.

مقیاس تنظیم هیجان گارنفسکی (CERQ)^۳: پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان توسط گارنفسکی و کرایچ طراحی شد (گارنفسکی و کرایچ^۴، ۲۰۰۶). این مقیاس یک ابزار ۱۸ گویه‌ای است و راهبردهای تنظیم شناختی هیجان را در پاسخ به حوادث تهدیدکننده و تنیدگی‌زای زندگی در اندازه‌های ۵ درجه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) برحسب ۹ زیر مقیاس می‌سنجد: خود سرزنشگری، دیگر سرزنشگری، نشخوار گری، فاجعه‌نمایی، کم‌اهمیت شماری، ارزیابی مجدد مثبت، پذیرش و تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی. زیرمقیاس‌های کم‌اهمیت شماری، تمرکز مجدد مثبت، ارزیابی مجدد مثبت، پذیرش و تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی؛ راهبردهای سازش‌یافته هستند و زیرمقیاس‌های خود سرزنشگری، دیگر سرزنشگری، تمرکز بر فکر/نشخوار گری و فاجعه‌نمایی؛ راهبردهای سازش‌نا یافته را تشکیل می‌دهند. در پژوهش گارنفسکی و کرایچ کمترین مقدار آلفای کرونباخ ۰/۶۷ برای خرده مقیاس سرزنش خود بود و برای سایر خرده مقیاس‌ها بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۱ گزارش شد. نسخه فارسی این مقیاس در ایران توسط بشارت (۲۰۱۶) اعتبارسنجی شد. در پژوهش ذکر شده کمترین آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس خود سرزنشگری ۰/۶۸ و بیشترین آلفای کرونباخ برای تمرکز مجدد مثبت و فاجعه‌نمایی ۰/۸۱ به دست آمد (بشارت، ۲۰۱۶). ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس در پژوهش حاضر بین ۰/۷۰ تا ۰/۸۰ بدست آمد.

یافته‌ها

در مجموع ۳۹۰ شرکت‌کننده به پرسشنامه‌های مطالعه حاضر پاسخ دادند. از این تعداد شرکت‌کننده در مطالعه ۲۳۰ دختر (۵۹/۱ درصد) و ۱۶۰ پسر (۴۰/۹ درصد) شرکت داشتند. دامنه سنی شرکت‌کنندگان حاضر در مطالعه بین ۱۸ تا ۳۹ سال بود که به‌طور میانگین ۲۲/۷۲ سال محاسبه شد. در جدول ۱ خلاصه داده‌های توصیفی شامل: انحراف استاندارد، میانگین و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش نشان داده شده است.

1. Barratt impulsiveness scale

2. atton

3. Cognitive emotion regulation questionnaire

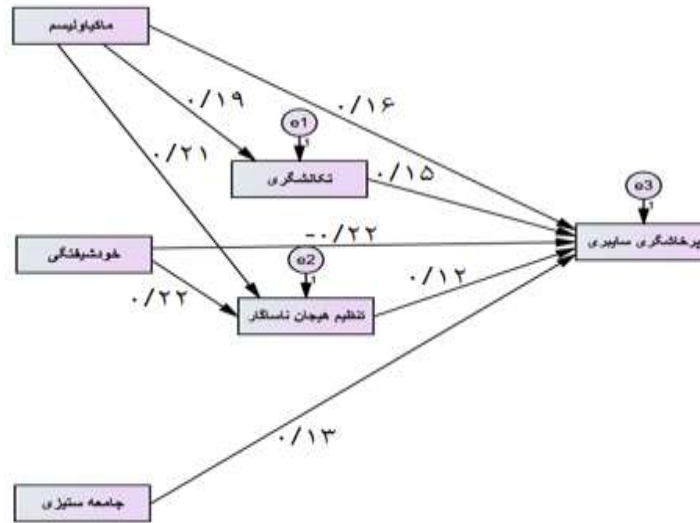
4. arnefski & Kraaij

جدول ۱. ماتریس همبستگی، میانگین، انحراف استاندارد و کجی و کشیدگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. ماکیاولیسم						
۲. جامعه‌ستیزی	**۰/۳۷۰					
۳. خودشیفتگی	**۰/۱۴۸	**۰/۱۷۴				
۴. تکانشگری	**۰/۱۸۱	**۰/۱۴۲	۰/۰۵۱			
۵. تنظیم هیجان ناسازگار	**۰/۲۴۴	۰/۱۰۰	**۰/۲۵۲	**۰/۲۰۱		
۶. پرخاشگری سایبری	**۰/۲۳۱	**۰/۱۸۳	*-۰/۱۳۳	**۰/۲۰۶	**۰/۱۴۳	
میانگین	۹/۳۷	۱۲/۴۲	۱۹/۸۱	۶۳/۶۱	۲۱/۷۵	۲۱/۵۵
انحراف استاندارد	۵/۳۷	۴/۸۶	۶/۰۰	۹/۷۷	۵/۰۳	۷/۳۶
کجی	۱/۱۲	۰/۰۳	-۰/۹۰	۰/۰۶	۰/۲۹	۱/۶۴
کشیدگی	۰/۶۵	-۰/۵۵	۰/۲۴	-۰/۱۴	۰/۱۹	۱/۲۶

* $P < ۰/۰۵$ ** $P < ۰/۰۱$

ماتریس همبستگی بین متغیرها نشان می‌دهد بین متغیرهای پژوهش همبستگی وجود دارد ($P < ۰/۰۱$) به‌جز رابطه خودشیفتگی با تکانشگری و جامعه‌ستیزی با تنظیم هیجان ناسازگار که معنادار نبودند ($P > ۰/۰۵$). قبل از انجام تحلیل مسیر مفروضه‌های نرمال بودن متغیرهای پژوهش، عدم هم‌خطی چندگانه و استقلال منابع خطا بررسی شد. در بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها، قدر مطلق چولگی و کشیدگی تمامی متغیرها در محدوده کمتر از |۲| قرار داشت، بنابراین پیش‌فرض نرمال بودن مورد تأیید قرار گرفت. هم‌چنین مفروضه عدم هم‌خطی چندگانه با شاخص‌های آماره تحمل (بزرگ‌تر از ۰/۱) و عامل تورم واریانس (کمتر از ۱۰) به ترتیب در متغیر ماکیاولیسم ۰/۸۰ و ۱/۲۳، خودشیفتگی ۰/۹۱ و ۱/۰۹، جامعه‌ستیزی ۰/۸۴ و ۱/۱۸، تکانشگری ۰/۹۳ و ۱/۰۷، تنظیم هیجان ناسازگار ۰/۸۷ و ۱/۱۵ ارزیابی شد. پس می‌توان گفت بین متغیرهای پژوهش هم‌خطی وجود ندارد. در نهایت مفروضه استقلال منابع خطا از طریق آزمون دوربین واتسون ارزیابی شد و با توجه به اینکه مقدار محاسبه‌شده (۱/۹۸) از دو حد بحرانی (۱/۵ - ۲/۵) عبور نکرده بود، این پیش‌فرض نیز محقق شد. بنابراین استفاده از روش تحلیل مسیر، برای تحلیل داده‌های پژوهش بلامانع بود. در این راستا مدل مفهومی پژوهش به همراه ضرایب استاندارد به تصویر کشیده شد که در شکل ۲ به‌طور کامل آمده است. شکل (۲) مسیرها و ضرایب استاندارد مربوط به مدل فرضی نقش واسطه‌ای تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری را نشان می‌دهد. در مدل مفهومی بر اساس نتایج تحلیل مسیر، ضرایب همه مسیرهای حاضر در مدل معنادار شدند.

شکل ۲. مدل نهایی پژوهش

شکل ۲ مدل بررسی روابط بین متغیرها را نشان می‌دهد. در این مدل، صفات تاریک شخصیت متغیر برون‌زا بوده و نقش مستقیم آن‌ها بر تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار و نقش غیرمستقیم آن‌ها بر پرخاشگری سایبری مورد بررسی قرار گرفت. هم‌چنین نقش مستقیم تنظیم هیجان ناسازگار بر پرخاشگری سایبری نیز بررسی شد.

جدول ۲. ضرایب استاندارد و غیراستاندارد مسیرهای مستقیم مدل نهایی

P	T (C.R)	S.E.	β	B	متغیرها
۰/۰۰۵	۲/۸۲	۰/۰۷	۰/۱۶	۰/۲۱	ماکیاولیسم ← پرخاشگری سایبری
۰/۰۰۱	۴/۰۷	۰/۰۴	۰/۲۱	۰/۱۹	ماکیاولیسم ← تنظیم هیجان ناسازگار
۰/۰۰۱	۳/۵۱	۰/۰۹	۰/۱۸	۰/۳۴	ماکیاولیسم ← تکانشگری
۰/۰۰۱	-۴/۱۱	۰/۰۶	-۰/۲۱	-۰/۲۶	خودشیفتگی ← پرخاشگری سایبری
۰/۰۰۱	-۴/۲۵	۰/۰۴	۰/۲۲	۰/۱۸	خودشیفتگی ← تنظیم هیجان ناسازگار
۰/۰۱۹	۲/۳۵	۰/۰۸	۰/۱۲	۰/۱۹	جامعه‌سنیزی ← پرخاشگری سایبری
۰/۰۰۵	۲/۸۱	۰/۰۳	۰/۱۴	۰/۱۰	تکانشگری ← پرخاشگری سایبری
۰/۰۲۸	۲/۱۹	۰/۰۷	۰/۱۱	۰/۱۷	تنظیم هیجان ناسازگار ← پرخاشگری سایبری

همان‌طور که جدول (۲) نشان می‌دهد، اثرات مستقیم صفات تاریک ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌سنیزی بر پرخاشگری سایبری معنادار است ($P < ۰/۰۱$).

جدول ۳. ضرایب استاندارد مسیرهای غیرمستقیم مدل نهایی (بوت استروپ)

P	حد پایین بوت استروپ	حد بالای بوت استروپ	β	درون‌زا	میانجی	برون‌زا
۰/۰۱۱	۰/۰۰۶	۰/۰۶۸	۰/۰۳۱	پرخاشگری سایبری	تکانشگری	ماکیاولیسم
۰/۰۴۸	۰/۰۰۱	۰/۰۵۵	۰/۰۲۳	پرخاشگری سایبری	تنظیم هیجان ناسازگار	ماکیاولیسم
۰/۰۱۱	۰/۰۲۲	۰/۰۶۳	۰/۰۲۶	پرخاشگری سایبری	تنظیم هیجان ناسازگار	خودشیفتگی

همان‌طور که جدول (۳) نشان می‌دهد، اثرات غیرمستقیم صفات تاریک ماکیاولیسم با میانجی‌گری تکانشگری ($P < ۰/۰۱$) و تنظیم هیجان ناسازگار ($P < ۰/۰۵$) و خودشیفتگی با میانجی‌گری تنظیم هیجان ناسازگار بر پرخاشگری سایبری مثبت و معنادار است ($P < ۰/۰۱$).

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل نهایی

/df X	CFI	RMSEA	GFI	AGFI	NFI	
۲/۸۹	۰/۹۵	۰/۷۰	۰/۹۸	۹۴/۰	۹۳/۰	پژوهش حاضر
کمتر از ۳	بیشتر از ۰/۹۰	بیشتر از ۰/۹۰	کمتر از ۰/۰۸	بیشتر از ۰/۹۰	بیشتر از ۰/۹۰	قابل قبول

شاخص‌های برازش مدل فرضی در جدول شماره ۴ نشان داده شده است. میزان این شاخص‌ها حاکی از برازش مطلوب مدل نهایی پژوهش می‌باشد. مقدار (CFI, GFI, AGFI, NFI) بالاتر از ۰/۹۰ می‌باشد و مقدار (RMSEA) کمتر از ۰/۰۸ می‌باشد که حاکی از برازش مطلوب مدل دارد. CFI نشان‌دهنده برازش مدل نسبت به مدل استقلال است و شاخص اقتصاد مدل X^2/df و RMSEA حاکی از اقتصادی بودن آن است

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر تدوین یک مدل برای بررسی نقش میانجی تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری بود. با توجه به یافته‌های پژوهش در بخش قبل علاوه بر معنادار شدن اثر مستقیم مؤلفه‌های پژوهش بر یکدیگر، اثر غیرمستقیم صفات تاریک ماکیاولیسم و خودشیفتگی به لحاظ آماری بر پرخاشگری سایبری معنادار بود. نتایج مدل حاضر نشان داد که تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری، میانجی‌گری می‌کنند. پژوهش حاضر نشان داد که مدل آماری داده‌ها نیز از برازش مطلوبی برخوردار است. نتایج مطالعه ما نشان داد که از بین صفات تاریک شخصیت ماکیاولیسم و خودشیفتگی هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم و جامعه‌سنجی

به صورت مستقیم با پرخاشگری سایبری رابطه دارند، که این نتایج با پژوهش‌های (هوسین و همکاران، ۲۰۲۱)، (کو^۱ و همکاران، ۲۰۱۴) و (هارتوگ و همکاران، ۲۰۲۲) همسو می‌باشد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد، ماکیاولیسم با پرخاشگری سایبری به واسطه تنظیم هیجان ناسازگار به صورت غیرمستقیم رابطه دارد. این نتایج همسو با مطالعه‌ی دیک^۲ و همکاران (۲۰۱۷) و نکرا و داهلن (۲۰۲۰) می‌باشد. در تبیین یافته فوق گفته می‌شود که شخصیت ماکیاولیسم در موقعیت‌های هیجانی و تعارض، از راهبردهای ناسازگار در تنظیم هیجان استفاده می‌کند، که این راهبردها زمینه لازم را برای سواستفاده از دیگران و پرخاشگری فراهم می‌کنند. از این رو شخصیت ماکیاولیسم از راهبردهای ناسازگار تنظیم هیجان برای دوری از موقعیت‌های اجتماعی و ایجاد نوعی سردی عاطفی مانند بی‌توجهی، انکار و انتقاد در جهت دستکاری بین فردی و سوءاستفاده از دیگران استفاده می‌کند. بدین صورت که در فضای مجازی با رفتارهای کلامی و غیرکلامی خود تلاش می‌کند تا دیگران را تحت تأثیر قرار داده و آن‌ها را در جهت منافع خود هدایت کند. همچنین رابطه غیرمستقیم ماکیاولیسم با نقش میانجی تکانشگری بر پرخاشگری سایبری معنادار بود، که این یافته‌ها با مطالعات پارک^۳ و همکاران (۲۰۲۴) و هوسین و همکاران، (۲۰۲۱) همسو می‌باشد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که تکانشگری باعث افزایش واکنش‌پذیری به موقعیت‌ها و فرصت‌هایی می‌شود که امکان دستکاری و فریب دیگران را آسان‌تر می‌کند، در نتیجه باعث می‌شود تا شخصیت ماکیاولیسم از طریق همین افزایش واکنش‌های منفی، از دیگران در جهت دستیابی به منافع و اهداف شخصی خود استفاده کند.

نتیجه دیگر مطالعه حاضر نشان داد، خودشیفتگی با پرخاشگری سایبری به واسطه تنظیم هیجان ناسازگار رابطه دارد، که این یافته‌ها همسو با پژوهش‌های کجیرویک و بوشمن^۴ (۲۰۲۱) و پابیان^۵ و همکاران (۲۰۱۵) بود. در تبیین نتایج فوق می‌توان اظهار داشت که افراد خودشیفته، رویکردی استراتژیک به آزار و اذیت دیگران در فضای سایبری دارند، بدین صورت که افراد خودشیفته به محض اینکه مورد بی‌توجهی و انتقاد قرار می‌گیرند آشفته شده، لذا برای بازگشت به تعادل از راهبردهای ناسازگار تنظیم هیجان کمک می‌گیرند که این خود می‌تواند باعث استفاده بیشتر از فضای مجازی و به خصوص پرخاشگری در جهت جلب توجه دیگران شود

دیگر یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد، جامعه‌سنیزی به صورت مستقیم با پرخاشگری سایبری ارتباط داشت. افراد دارای ویژگی‌های جامعه‌سنیزی بالا بیشتر درگیر رفتارها و الگوهای ارتباطی مخرب در اینترنت می‌شوند که این یافته مطابق با پژوهش گیب و دوروکس^۶، (۲۰۱۴)، گودبوی و مارتین^۷ (۲۰۱۵)، کایرکابرن^۸ و همکاران (۲۰۱۸) بود. در تبیین این نتایج می‌توان بیان داشت که افراد دارای ویژگی‌های جامعه‌سنیزی بالا تمایل بیشتری به آزار و اذیت سایبری دارند زیرا این رفتارها می‌تواند با تحت فشار قرار دادن دیگران، ایجاد هرج و مرج در فضای مجازی و پایین آوردن موقعیت اجتماعی دیگران باعث کسب رضایت، لذت فوری و هیجان بیشتری در افراد جامعه‌سنیزی شود.

1. Ko

2. Deak

3. Park

4. Kjærvi & Bushman

5. Pabian

6. Gibb & Devereux

7. Goodboy & Martin

8. Kircaburun

به‌عنوان نتیجه‌گیری می‌توان استنباط کرد افرادی که دارای ویژگی‌های شخصیتی تاریک هستند، بیشتر در معرض خطر برای انجام رفتارهای پرخاشگرانه آنلاین قرار دارند، به‌ویژه زمانی که درگیر رفتارهای تکانشی می‌شوند و از راهبردهای ناسازگار در تنظیم هیجان استفاده می‌کنند. صفات تاریک شخصیت از طریق تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار احتمال پرخاشگری سایبری را افزایش می‌دهند و می‌توان بر نقش واسطه‌ای این دو متغیر در رابطه بین صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری تکیه کرد و به مدل روان‌شناختی حاضر به‌عنوان یک شناخت تازه در برابر چالش‌های اجتماعی در فضای مجازی نگاه کرد که از طریق آن برای این مشکل چاره‌اندیشی شود. از جمله محدودیت‌های مطالعه حاضر عدم همگنی شرکت‌کنندگان دختر و پسر در گروه نمونه بود، لذا در مطالعات آینده پیشنهاد می‌شود به میزان تشابه دختر و پسر توجه شود. همچنین در جهت تبیین بهتر نتایج مدل، بهتر است از تعداد نمونه بیشتری استفاده شود که پیشنهاد می‌گردد در مطالعات آینده رعایت گردد. علاوه بر تکانشگری و تنظیم هیجان ناسازگار، متغیرهای دیگری همچون تروماهای دوران کودکی که در پیشینه پژوهش‌ها به نقش آن در پرخاشگری سایبری اشاره شده است، می‌تواند به‌عنوان متغیر میانجی در مدل پژوهش حاضر بررسی شود. در نتیجه پیشنهاد می‌شود مطالعات آینده به نقش متغیرهای میانجی بیشتری بپردازند.

تشکر و قدردانی

از تمام شرکت‌کنندگان که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند کمال تشکر را داریم.

منابع پرسشنامه

- اختیاری، حامد، صفایی، هومن، اسماعیلی جاوید، غلامرضا، عاطف‌وحید، محمدکاظم، عدالتی، هانیه، مکرری آذرخش. (۱۳۸۷). روایی و پایایی نسخه‌های فارسی پرسش‌نامه‌های آیزنک، بارت، دیکمن و زاگرم در تعیین رفتارهای مخاطره‌جویانه و تکانشگری. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*; ۱۴ (۳): ۳۲۶-۳۳۶
- بشارت، محمدعلی. (۱۳۹۵). پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان: روش اجرا و نمره گذاری. *روانشناسی تحولی (روانشناسان ایرانی)*، ۱۳(۵۰)، ۲۲۱-۲۲۳.
- قمرانی، امیر، صمدی، مریم، تقی نژاد، محدثه، و شمسی، عبدالحسین. (۱۳۹۴). شاخص‌های روانشناسی مقیاس شخصیت تاریک در دانشجویان. *روشها و مدل‌های روان‌شناختی*، ۶(۲۰)، ۷۳-۸۵.
- جباری ریحانه، زندی زهرا، رحمتی صمد، متو سمانه. (۱۴۰۱). ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه خشونت سایبری برای نوجوانان *رویش روان‌شناسی*; ۱۱ (۴): ۳۸-۲۵.

References

1. Alavi, M., Latif, A. A., Ramayah, T., & Tan, J. Y. (2023). Dark tetrad of personality, cyberbullying, and cyber trolling among young adults. *Current Psychology*, 42(32), 28441-28451.
2. Álvarez-García, D., Núñez, J. C., González-Castro, P., Rodríguez, C., & Cerezo, R. (2019). The effect of parental control on cyber-victimization in adolescence: The mediating role of impulsivity and high-risk behaviors. *Frontiers in psychology*, 10, 453544.
3. Anderson, J. L., & Kelley, S. E. (2022). Antisocial personality disorder and psychopathy: The AMPD in review. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 13(4), 397.
4. Deak, A., Bodrogi, B., Biro, B., Perlaki, G., Orsi, G., & Bereczkei, T. (2017). Machiavellian emotion regulation in a cognitive reappraisal task: An fMRI study. *Cognitive, Affective, & Behavioral Neuroscience*, 17, 528-541.
5. Garnefski, N., & Kraaij, V. (2006). Cognitive emotion regulation questionnaire—development of a short 18-item version (CERQ-short). *Personality and individual differences*, 41(6), 1045-1053.
6. Gibb, Z. G., & Devereux, P. G. (2014). Who does that anyway? Predictors and personality correlates of cyberbullying in college. *Computers in Human Behavior*, 38, 8-16.
7. Gómez- Leal, R., Gutiérrez- Cobo, M. J., Megías- Robles, A., & Fernández- Berrocal, P. (2023). The dark triad and subjective well- being: The mediating role of cognitive-emotional regulation strategies. *Scandinavian Journal of Psychology*, 64(3), 368-375.
8. Goodboy, A. K., & Martin, M. M. (2015). The personality profile of a cyberbully: Examining the Dark Triad. *Computers in human behavior*, 49, 1-4.
9. Günaydın, N., Kaşko Arıcı, Y., Kutlu, F. Y., & Yancar Demir, E. (2022). The relationship between problematic Internet use in adolescents and emotion regulation difficulty and family Internet attitude. *Journal of community psychology*, 50(2), 1135-1154.
10. Hartung, J., Bader, M., Moshagen, M., & Wilhelm, O. (2022). Age and gender differences in socially aversive (“dark”) personality traits. *European Journal of Personality*, 36(1), 3-23.
11. Hussain, Z., Wegmann, E., & Griffiths, M. D. (2021). The association between problematic social networking site use, dark triad traits, and emotion dysregulation. *BMC psychology*, 9, 1-13.
12. Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The dirty dozen: a concise measure of the dark triad. *Psychological assessment*, 22(2), 420.
13. Kiire, S., Matsumoto, N., & Yoshida, E. (2020). Discrimination of Dark Triad traits using the UPPS-P model of impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 167, 110256
14. Kircaburun, K., Jonason, P. K., & Griffiths, M. D. (2018). The Dark Tetrad traits and problematic social media use: The mediating role of cyberbullying and cyberstalking. *Personality and Individual Differences*, 135, 264-269.
15. Kjærviik, S. L., & Bushman, B. J. (2021). The link between narcissism and aggression: A meta-analytic review. *Psychological bulletin*, 147(5), 477.
16. Ko, H. J., Kim, I., Kim, J. B., Moon, Y., Whang, M. C., Lee, K. M., & Jung, S. P. (2014). Effects of Korean red ginseng extract on behavior in children with symptoms of inattention and hyperactivity/impulsivity: a double-blind randomized placebo-controlled trial. *Journal of child and adolescent psychopharmacology*, 24(9), 501-508.
17. Kristinsdottir, K. H., Gylfason, H. F., & Sigurvinsdottir, R. (2021). Narcissism and social media: The role of communal narcissism. *International journal of environmental research and public health*, 18(19), 10106.
18. Lee, H., & Jang, S. J. (2023). Associations between type D personality, moral disengagement, and cyber aggression among university students. *Current Psychology*, 42(15), 12648-12660.

19. Lyons, M. (2019). The dark triad of personality: Narcissism, machiavellianism, and psychopathy in everyday life. *Academic Press*.
20. Malik, S., & Perveen, A. (2023). Mindfulness and anxiety among university students: Moderating role of cognitive emotion regulation. *Current Psychology*, 42(7), 5621-5628.[In Persian]
21. Moore, F. R., Doughty, H., Neumann, T., McClelland, H., Allott, C., & O'Connor, R. C. (2022). Impulsivity, aggression, and suicidality relationship in adults: a systematic review and meta-analysis. *EClinicalMedicine*, 45.
22. Nocera, T. R., & Dahlen, E. R. (2020). Dark triad personality traits in cyber aggression among college students. *Violence and victims*, 35(4), 524-538.
23. Pabian, S., De Backer, C. J., & Vandebosch, H. (2015). Dark Triad personality traits and adolescent cyber-aggression. *Personality and Individual Differences*, 75, 41-46.
24. Park, M. S. A., Billieux, J., Raj, S., Lee, M. C., Geoffrey, D. S., & Nuyens, F. (2024). Functional and dysfunctional impulsivity mediates the relationships between 'Dark Triad' traits and cyberbullying perpetration. *Criminal Behaviour and Mental Health*.
25. Patton, J. H., Stanford, M. S., & Barratt, E. S. (1995). Factor structure of the Barratt impulsiveness scale. *Journal of clinical psychology*, 51(6), 768-774.
26. Quintana-Orts, C., Mérida-López, S., Rey, L., Chamizo-Nieto, M. T., & Extremera, N. (2023). Understanding the role of emotion regulation strategies in cybervictimization and cyberaggression over time: It is basically your fault!. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 17(2).
27. Ran, G., Ren, J., Zhang, Q., & Fan, H. (2023). Associations Between Peer Relationships and Cyber Aggression: A Three-Level Meta-Analysis. *Journal of School Violence*, 22(3), 395-415.
28. Richard, Y., Tazi, N., Frydecka, D., Hamid, M. S., & Moustafa, A. A. (2023). A systematic review of neural, cognitive, and clinical studies of anger and aggression. *Current psychology*, 42(20), 17174-17186.
29. Tennakoon Mudiyansele, H. (2021). Can the 'Dark Triad' traits be a predictor of cyber hate speech?.
30. Wagner, A., & Yu, W. (2021). Machiavellian apparatus of cyberbullying: Its triggers igniting fury with legal impacts. *International Journal for the Semiotics of Law-Revue internationale de Sémiotique juridique*, 34(4), 945-963.
31. Yusuf, S., Mohamed Al-Majdhoub, F., Mubin, N. N., Chaniago, R. H., & Rahim Khan, F. (2021). Cyber aggression-victimization among Malaysians youth. *Asian Journal of University Education (AJUE)*, 7(1), 240-260.[In Persian]
32. Zych, I., Kaakinen, M., Savolainen, I., Sirola, A., Paek, H. J., & Oksanen, A. (2023). The role of impulsivity, social relations online and offline, and compulsive Internet use in cyberaggression: A four-country study. *New media & society*, 25(1), 181-198.